

AmCham Moldova
fighting for your business

DISMED
Asociația Patronală a Antreprenorilor de
Dispozitive Medicale și Echipamente de Laborator

Către: Dnul Pavel Filip

Prim-ministru al Republicii Moldova

Dnul Octavian Armașu

Ministru al Finanțelor

Dna Ruxanda Glavan

Ministru al Sănătății

Nr. 105 din 25 octombrie 2016

Ref: Penalități excesive în contractele de achiziții publice centralizate de medicamente și dispozitive medicale

Stimate Domnule Prim-ministru,

Vă salutăm din numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „AmCham”) și a Asociației Patronale a Antreprenorilor de Dispozitive Medicale și Echipamente de Laborator (în continuare „DISMED”).

Prin prezenta scrisoare, aducem atenției Dvs. subiectul reglementărilor actuale în materia achizițiilor publice de medicamente și alte produse de uz medical. **În particular, dorim să accentuăm caracterul disproporționat al cuantumului penalităților impuse în sarcina furnizorilor de medicamente și dispozitive medicale.**

AmCham și DISMED salută acțiunile întreprinse de Guvern întru perfecționarea mecanismului achizițiilor publice centralizate de medicamente și dispozitive medicale. Însă, considerăm că este importantă efectuarea unor amendamente suplimentare pentru asigurarea echilibrului între sarcina impusă asupra mediului de afaceri și interesul public urmărit.

Astfel, prin Hotărârea de Guvern cu privire la Centrul pentru achizițiile publice centralizate în sănătate, nr. 1128 din 10.10.2016, a fost aprobat inclusiv Contractul-model de achiziții publice de medicamente, alte produse de uz medical și dispozitive medicale, expus în anexă la Regulamentul privind achiziționarea de medicamente, alte produse de uz medical și dispozitive medicale pentru necesitățile sistemului de sănătate.

Acest Contract-model impune următoarele clauze penale pentru părți:

„9.8. Pentru refuzul de a vinde Bunurile prevăzute în prezentul Contract, Vânzătorul suportă o penalitate în valoare de 50% din suma Bunurilor nelivrate.

9.9. Pentru livrarea cu întârziere a Bunurilor, Vânzătorul poartă răspundere materială în valoare de 1% din suma Bunurilor nelivrate pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 50% din suma Bunurilor nelivrate.

9.10. Pentru transferul cu întârziere a mijloacelor financiare către Centru, Beneficiarul poartă răspundere materială în valoare de 0,1% din suma Bunurilor neachitate pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5% din suma totală a Bunurilor neachitate.”

Apreciem că valoarea penalităților descrise este disproporționată, având în vedere următoarele argumente:

a) Comparația cu prevederile aplicate în cadrul achizițiilor publice ale altor categorii de produse

Hotărârea Guvernului nr. 763 din 11.10.2012, *cu privire la aprobarea Documentației-standard pentru realizarea achizițiilor publice de bunuri și servicii*, stipulează următoarele clauze penale în contractul-model:

- ✓ Pentru refuzul de a livra bunurile, vânzătorul este obligat să achite penalități în valoare de 5% din suma totală a contractului;
- ✓ În cazul predării cu întârziere a bunurilor, răspunderea agenților economici se stabilește în valoare de 0,1% din suma bunurilor nelivate, pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5% din cuantumul total al contractului.

Prin urmare, se observă că valoarea penalităților pentru contractele încheiate cu furnizorii de medicamente și dispozitive medicale a fost majorată de 10 ori în comparație cu regula generală aplicată în cadrul achizițiilor publice, fără a fi justificată prin prisma raționamentelor de ordin economic.

b) Termenele pentru livrarea bunurilor sunt restrânse, astfel încât probabilitatea întârzierilor în executarea obligației vânzătorului este considerabilă

Este de menționat că termenele stabilite pentru livrarea de către furnizor a medicamentelor și dispozitivelor medicale sunt, de regulă, restrânse, astfel încât riscul survenirii întârzierilor este înalt, putându-se datora neexecutării corespunzătoare a obligațiilor de către partenerii din terțe jurisdicții, trenării etapelor de transportare și executare a procedurilor administrative pentru plasarea pe piața internă a bunurilor.

c) Lipsește o corelație rezonabilă între valoarea penalității și prejudiciul suportat prin întârziere

Se recunoaște importanța protecției interesului public în asigurarea promptă a instituțiilor medico-sanitare cu produsele necesare desfășurării activității acestora. Totuși, valoarea penalităților stabilite prin contractul-model este una exagerată și disproporționată scopului urmărit, impunând agenții economici la respectarea unor condiții contractuale inechitabile, ce generează pierderi materiale în urma participării la această categorie de raporturi cu autorități publice. **În contextul dat, urmează a fi luate în considerație inclusiv întârzierile admise frecvent de instituțiile publice beneficiare în achitarea prețului datorat pentru bunurile recepționate, iar valoarea penalității stabilite pentru neexecutarea în termen a obligației de plată este de 10 ori mai mică în comparație cu penalitatea fixată pentru întârzierile admise de operatorii economici.**

Adițional, este de menționat că membrii DISMED semnalează situații în care autoritatea contractantă modifică unilateral clauzele contractuale prin introducerea unui punct nou, care prevede că: „*cumpărătorul este absolvit de răspundere materială stabilită în pct.9.10, în cazul în care achitarea cu întârziere a avut loc din vina Trezoreriei de Stat*”. Companiile-membre atrag atenția că aceste modificări se introduceau cu deviere de la procedura legală, stabilită prin *Regulamentul privind achiziționarea de medicamente, alte produse de uz medical și dispozitive medicale pentru necesitățile sistemului de sănătate*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 568 din 10.09.2009 (abrogată prin recenta Hotărâre a Guvernului nr. 1128 din 10.10.2016), care prevede condiții obligatorii pentru operarea modificărilor în contracte precum: adoptarea de către grupul de lucru, cu acceptul părților, a deciziei de modificare a contractului; întocmirea procesului-verbal, a dării de seamă și încheierea acordurilor adiționale în 4 exemplare.

În consecință, operatorii economici nu doar sunt supuși unor sancțiuni disproporționate în cazul întârzierilor admise în livrarea bunurilor, dar sunt prejudiciați material prin eschivarea cumpărătorului de la plata penalităților pentru întârzierea achitărilor, stabilite prin Contractul-model de achiziții publice de medicamente, alte produse de uz medical și dispozitive medicale.

d) Pierderi materiale semnificative pentru agenții economici participanți la raporturile juridice de achiziții publice

Sanctiunile exagerate, aplicate în cadrul executării contractelor de achiziții publice în domeniul sănătății, generează pierderi materiale semnificative pentru agenții economici. Așa fiind, deseori, acesta este unul dintre principalii factori care determină refuzul antreprenorilor de a depune oferte pentru licitații publice, ceea ce, în rezultat, ar putea genera perturbări în mecanismul de asigurare cu medicamente și dispozitive medicale a sistemului de sănătate.

În acest context, unul dintre principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător îl constituie principiul echitabilității (proporționalității) în raporturile dintre stat și întreprinzător, consacrat de art. 15 al Legii nr. 235 din 20.07.2006, cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător („Activitatea autorităților administrației publice și/sau altor instituții abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control în relațiile cu întreprinzătorii trebuie să fie proporțională asigurării intereselor societății și protecției drepturilor întreprinzătorilor. Autoritățile administrației publice și/sau alte instituții abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control nu vor întreprinde acțiuni în exces necesităților atingerii scopurilor societății”).

Așadar, întru stabilirea unei abordări echilibrate, se impune modificarea Contractului-model, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1128 din 10.10.2016, astfel încât redacția punctelor 9.8 și 9.9. din acest act să fie expusă precum urmează:

„9.8. Pentru refuzul de a vinde Bunurile prevăzute în prezentul Contract, Vînzătorul suportă o penalitate în valoare de 5% din suma totală a Contractului.

9.9. Pentru livrarea cu întârziere a Bunurilor, Vînzătorul poartă răspundere materială în valoare de 0,1% din suma Bunurilor nelivrate pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5% din suma totală a Contractului.”

Scopul final al modificărilor recomandate constă în elaborarea unui mecanism eficient și corect de achiziții publice centralizate în domeniul medical, fapt ce va contribui la îmbunătățirea calității serviciilor prestate în cadrul sistemului public de îngrijire a sănătății.

În așteptarea răspunsului Dvs., ne exprimăm speranța și deschiderea spre o colaborare constructivă pe viitor.

Cu respect,

Mila Malairău
Director Executiv
A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”

Elena Gherbovțan
Director Executiv
Asociația Patronală “DISMED”